

185. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วและสกุลม้าวิ่ง The Research and Develotion propagation in *Pcteilis* spp and *Doritis* spp. การทดลองย่อย ศึกษาการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วและม้าวิ่งโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค The Study propagation in *Pcteilis* spp. and *Doritis* spp. With Seed culture in Vitro

พฤษ์ คงสวัสดิ์ สมบัติ บวรพรเมธี สุภาภรณ์ สาขาติ เอนก บางฆ่า

บทคัดย่อ

การทดลอง วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วและสกุลม้าวิ่ง การทดลองย่อย ศึกษาการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วและม้าวิ่งโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค ประกอบด้วย 2 การทดลองย่อยคือ 1. ศึกษาการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้ว และ ม้าวิ่งโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค และ 2. ศึกษาขั้นตอนที่เหมาะสมในการเก็บรักษาหัวพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วและม้าวิ่ง โดยการทดลองย่อยที่ 1. ศึกษาการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้ว และ ม้าวิ่งโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค ประกอบด้วยการทดลองย่อยอีก 2 การทดลองคือ 1.1 ศึกษาการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค และ 1.2 ศึกษาการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลม้าวิ่งโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค

1.1 ศึกษาการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค พบว่า หลังจากเพาะเมล็ดกล้วยไม้ นางอ้วสาคริกให้อาหาร VW แล้วจนเกิดโปรโตคอร์ม แล้วย้ายลงในอาหารสูตร VW จะให้ต้นอ่อนดีที่สุด โดยมีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 99 % ในเดือนที่ 2 หากต้องการเพิ่มขนาดหัวและจำนวนยอด ควรย้ายต้นอ่อนลงในอาหารสูตร MS+3 BA โดยไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีอื่นๆ หากต้องการเร่งราก หัว ควรย้ายต้นอ่อนลงในอาหารสูตร MS ไม่ต้องเติมสารควบคุมใดๆ แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้เนื่องจากการปนเปื้อนในซ้ำการทดลองสูง

1.2 ศึกษาการขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลม้าวิ่งโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค พบว่า หลังจากเพาะเมล็ดกล้วยไม้แดงอุบล ให้อาหาร VW แล้วจนเกิดโปรโตคอร์ม แล้วย้ายลงในอาหารสูตร VW+น้ำมะพร้าว 150 cc.+ถ่าน+กล้วยหอม 100 กรัม จะให้ต้นอ่อนดีที่สุด โดยมีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 99 % ในเดือนที่ 2 และ 3 จากนั้นย้ายลงในอาหารสูตร VW+ถ่าน จะให้ต้นที่สมบูรณ์พร้อมออกปลูก โดยมีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 99 % ในเดือนทุกเดือน 2. ศึกษาขั้นตอนที่เหมาะสมในการเก็บรักษาหัวพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้ว พบว่า การเก็บหัวพันธุ์ในห้องเย็นไม่สามารถระยะเวลาในการเก็บรักษาได้กับทำให้การออกผลดลงอย่างมาก

จากผลการทดลองสรุปได้ว่า การขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค หลังจากเพาะเมล็ดกล้วยไม้ นางอ้วสาคริกให้อาหาร VW แล้วจนเกิดโปรโตคอร์ม แล้วย้ายลงในอาหารสูตร VW+น้ำมะพร้าว 150 CC.จะให้ต้นอ่อนดีที่สุด เมื่อต้องการออกขวดลงปลูกควรย้ายลงอาหารสูตร การขยายพันธุ์กล้วยไม้สกุลม้าวิ่งโดยการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดโรค พบว่า หลังจากเพาะเมล็ดกล้วยไม้แดงอุบล ให้อาหาร VW แล้วจนเกิดโปรโตคอร์ม แล้วย้ายลงในอาหารสูตร VW+น้ำมะพร้าว 150 cc.+ถ่าน+กล้วยหอม 100 กรัม จะให้ต้นอ่อนดีที่สุด จากนั้นย้ายลงในอาหารสูตร VW+ถ่าน จะให้ต้นที่สมบูรณ์พร้อมออกปลูก และขั้นตอนที่เหมาะสมในการเก็บรักษาหัวพันธุ์กล้วยไม้สกุลนางอ้วคือการควรไม่เก็บหัวพันธุ์ในห้องเย็น